

SZABÓ HIRLAP

A BUDAPESTI FERFIRUHA-KÉSZITŐK IPARTESTÜLETE. A BUDAPESTI SZABÓIPAROSOK HITEL- ÉS TERMELŐ SZÖVETKEZETE. AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE, A BUDAPESTI EGYENRUHA-KÉSZITŐK KÖRE ÉS A RAKTÁRI-SZÁLLITÁSI-GYERMEKRUHA-KÉSZITŐ SZABÓIPAROSOK SZAKCSOPORTJAINAK KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

ULLMANN JÁKÓ.

FŐMUNKATÁRSÁK

VIKÁR BÉLA □ MANGOLD BÉLA KOLOZS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VII., HÁRSFA-UTCA 24. TELEFON 90-27

! Szabóiparosok!

Faszzenet

Weisz és Vidor
cégnél rendeljétek!

TELEFON

József 11-31

NYOMTATVÁNY.

T.

Weisz és Vidor cégnek

BUDAPEST

TELEFON 11-31.

Józsefvárosi teherpályaudvar 9. kapu

A faszén

akár levelezőla-
pon akár telefon
utján rendelhető

Szabó faszzenet K 24—
Dara (spitz) faszzenet 16—
100 kilogrammonként.

Azonnali kiszolgálás!

Szabóiparos hívja föl

„JÓZSEF” 11-31

telefonszámot mikor szabó-faszénre van szüksége, vagy írjon

Weisz és Vidor cégnek, Budapest

SZABADOS VILMOS

IV. DEÁK FERENCZ-UTCA 21. SZÁM

AZ UDVARBAN.

TELEFON: 143—04

Selyembelések
fekete és kék szövetek
Varrókellékek
Elismert legolcsóbb
árban.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvász, cordinelli, beléskanavász, úzóltógrádú és szavolyok, valamint a lenárukból készült összes szabókellékek gyártása.

Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Levágandó!

SZABÓ HIRLAP

Megrendelés.

Sziveskedjék szállítani részemre:

_____ kg. szabó faszenet — — — K 24 —

_____ „ dara (spitz) faszenet — „ 16. —

100 kilogrammonként.

Név: _____

Lakás: _____

☛ Kérjük a címet pontosan kiírni. ☚

Levágandó!

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántok, egyenruha-himzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszték és legénység számára.

Magyar diszruhára, temetkezési vállalatok számára, libériára, rendőröknek stb. való zsinór- és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség magyar diszruha- és polgári ruhazsinórzatokban. Különlegességek: kardbojtok, kardkötők és tábori övekben.

TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON József 4-89 Katonai bőrárak. — Hajtóka-posztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb beszerzési forrás. Alapított 1872. évben

BRÜDER WIENER

Különlegességek
szövet-, ködió-
és bivalyszarv-
gombokban

WIEN, SALZGRIES No. 21
PASSAUERPL. 6.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktari telefon 16-71.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek
szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. Gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!
700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
Singer
varrógépek
árusítanak

mindannyian
ezen
címerről
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

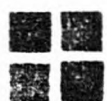
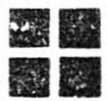
ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalánul bemutatva lesznek.
Fióküzletek mindenütt.

HOHENBERG FERENCZ

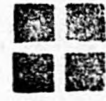
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 46 (saját házában.)

Cs. és kir. fiztői egyenruházati zsinór, paszomány és gombkötő-gyára.

EGYENRUHÁZATI CIKKEK és DISZMAGYAR ÖLTÖNYÖK teljes felszerelése.

**TELEFON
15-70**

Allandóan raktáron tart és gyorsan szállít minden néven nevezendő ZSINOR- és PASZOMÁNY ÁRUT. Minden néven nevezendő EGYENRUHÁZATI CIKKEK és FELSZERELÉSEKET. *✂* Rajz minta árajánlatot kívánatra ingyen küldünk

Szabóipari Hírlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JÁKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 VII. ker., Hársfa-utca 24. Telefon 90-27
 Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK:

VIKÁR BÉLA ✎ **MANGOLD BÉLA KOLOS**

Szterényi József a kisiparosokért.

Május hó hetedikén tartotta a *Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő Szövetkezete* tizenötödik évi rendes közgyűlését. A hétköznapi serény munkásságot emelkedett hangulat és ünnepi komolyság váltotta fel. Második háborus közgyűlése volt ez a szövetkezetnek. A zárszámadást és az üzleti eredményt már múlt számunkban ismertettük. Magáról a közgyűlésről lapunk más helyén emlékezünk meg; itt azonban foglalkoznunk kell egy a kisiparos társadalmat mélyen érintő kimagasló eseményről. Ez pedig *Szterényi Józsefnek* a fenti szövetkezet elnökének nagy horderejű elnöki megnyitója. Szterényi József egyénisége eléggé ismert fogalom a munka és szorgalom világában. Tudjuk, hogy amikor a hatalom gyepelőjét fogta: szíve és lelke akkor is a kisemberek felé huzott. Ő ama bölcs elmék közül való, akik megértik egy nép, egy nemzet mély, igazi strukturáját. Tudta és tudja, hogy a kicsik, de sokak, a névtelenek, de szaporák összereje minő őserőt, minő hatalmat képvisel. Aki ezek erősítésében, ezek tömörítésében keresi egy nemzet létalapjának és erejének fő súlypontját, az igaz és helyes uton jár. És Szterényi József ilyen volt akkor is, amidőn helyében más százan a rideg elzárkozottság kínai falával vették volna magukat körül. De ilyen ma is, amidőn a jövő sugárutját járja. Ilyen következetes, ilyen erős egyéniség baráti jobbját szorította meg becsületes lelkesedéssel és reményteljes

bizalommal a fejlődő magyar kisipar képviselőjében a budapesti szabó kisiparosság.

Szterényi József elnöki megnyitójában áhítatos hallgatóságából, a virtuóz szónok csodálatán kívül még a hálát és a jövőben való bizakodást is kiváltotta. Ugy egybeforrott mindenkivel, hogy természetesnek vették meglepő szakirányu tájékozottságát. Százezer lélek titkos szenvedése, rejtett gondolata, vágya és elnyomott reménye sirt fel az elnöki megnyitóban. Amily őszinte volt Szterényi József a helyzet megfestésében és bátor a jövő feltárásában; oly kemény és igaz volt bírálatában. A kritika ostorával kezében, láttuk őt szigorú kerülhetetlenségében, amint tudásával véres sebet vágott ama rendszeren, amelynek bűne a kisiparosság elnyomása. Érvei alatt a semminél is kevesebbé zsugorodtak össze ama bálványok, melyeknek — mint kitűnt — csak cseréplábuk van. És tanuja voltunk beszéde ama részének, amikor átszellemült meggyőződéssel és erős hittel a kisiparosság jövőjének homálytalan aczéltükrét tartotta felénk.

Szterényi József már régen választott vezére a kisiparosságnak. De a munka diadalának ez ünnepi hónapjában apostolunkká lett ő. Aki már nemcsak vezet, gyámolít, hanem utat is mutat és ösztönöz. Zászlaja alá sorakozott gárda szintén a teremtő munka iskoláját járja s a becsületből szintén levizsgázott. Háborus időnek kellett elkövetkezniök, hogy a kisiparosság nemzeti erőalpnak mutakozzék, amelyre építeni és számítani lehet.

A Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő-Szövetkezetének közgyűlése.

(1916. május 7-én, délelőtt 10 órakor)

Szterényi József elnök: Tisztelt közgyűlés! Van szerencsém a Budapesti szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezetének tizenötödik közgyűlését ezennel megnyitni. Az alapszabályok szerint a közgyűlés szabályszerűen hivatott össze, a meghívó a központi hitel-szövetkezeti értesítő 916/17. számában szabályszerűen közzététetett, az alapszabályoknak megfelelően 82 tag ugyanannyi szavazattal 451 üzletrész képviselőjében van jelen. Ennélfogva megállapíthatom, hogy míg egyrészt a közgyűlés összehívása az alapszabályok értelmében történt, addig másrészt a közgyűlés határozatképes. A jegyzőkönyv vezetésével megbízom Hirsch Teofil ügyész urat, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig felkérem Hlinka Jenő és Pápay Lajos üzletrészes tag urakat. Amennyiben pedig szavazás volna szükséges, úgy a szavazatok összegyűjtésére felkérem Pápay Lajos, Pór László és Schlézinger Sándor üzletrészes tag urakat. Egyben van szerencsém az Országos Központi Hitel-szövetkezet képviselőjében megjelent Kövér Károly igazgató urat szívélyesen üdvözölni és kérem őt, hogy üdvözlőnként megbizójának, az O. K. H. vezérigazgatójának is tolmácsolni sziveskedjék. (Éljenzés.)

Tisztelt közgyűlés! A második háborus közgyűlését tartja ma a Budapesti szabóiparosok hitel- és termelő-szövetkezete. Még mindig dul a harctéren a véres háboru, még mindig ezrével és ezrével hullanak el testvéreink és fiaink, akik a király és a haza szolgálatában életet, vért áldoznak a nemzet létének megmentéséért. Mert ez a háboru, mely reánk kényszerített, véde mi jellegű, a nemzet védelmét jelenti a megsemmisülés ellen. Az ádáz ellenség gyűlöletét és irtó hadjáratát feltartóztatandó, állnak kint ellenségeinkkel szemben testvéreink és fiaink, hogy mindenüket oda áldozva, megmentse a nemzetet és fentartsák a jövőt. Nekünk, t. közgyűlés, kiket az isteni gondviselés megkímélt attól, hogy ily áldozatot kelljen hoznunk a hazáért és királyért, más feladat jutott osztályrészül: a gazdasági küzdelem lefolytatása és a nemzet gazdasági életének fentartása. Ebben a gazdasági küzdelemben új társadalmi osztályok nagy vagyonokhoz jutnak, a magyar kisiparosság ellenben a szenvedő részese ennek a gazdasági harcnak az egész vonalon. Senkit, egyetlen társadalmi réteget sem ért talán, t. közgyűlés, a háboru anyagi súlya oly nehezen, oly érezhetően, mint éppen a magyar kisiparosságot, mert míg a nagyipar rendelkezésére álló tőke segítségével és a maga több kisebb-nagyobb szervezeténél fogva a gazdasági átalakulás processzusát végrehajthatta és alkalmazkodhatott a háboru igényeihez, addig a kisiparosság egészen magára hagyatottan, teljesen vezetés nélkül, csak szenvedő részese a háborunak és anyagi javainak részesévé sajnos, nem tudott válni.

Hozzájárul ehhez a helyzethez, tisztelt uraim, az a mostoha bánásmód, amelyben a kisiparosság a legnagyobb rendelőnél, a hadseregszállításoknál részesült. Sajnálattal kell megállapítanom azt a jelenséget, mely oly jogos elkeseredést szül kisiparosaink körében és így elsősorban a szabó, cipész és általában ruházati iparosság körében, hogy dacára minden erőlködésnek, minden beígazolt versenyképességnek, a háboru első évén túl a múlt év őszén nem volt képes a kisiparosság közvetlen rendelésekhez jutni. A budapesti szabóipari szövetkezetnek, mint a legnagyobb magyar egyenruházati, konfekciós vállalatnak minden kísérlete, minden törekvése hiábavalónak bizonyult arra, hogy tizen-négy éven át beígazolt verseny- és szállítóképessége dacára közvetlen hadseregszállítási rendelésekhez juthasson és kénytelen volt beérni a másod- és harmadkézből való megrendelések elfogadásával; ami természetesen azt a hasznot, amit a katonai megrendelések különösen az első időben magukban foglaltak, nem a kisiparosságnak juttatta, hanem a szakmán kívüli közvetítő vállalkozásnak, ami viszont természetesen csak azokat a morzsákat juttatta Önöknek, a kisiparosságnak, amely morzsák egyáltalán a másod- és harmadkézből való vállalkozásból eredhetnek.

Annyival sajnálatosabb jelenség, ez, tisztelt uraim, mert hiszen Németországban, ahol egy még hatalmasabb, hozzánk képest aránytalanul hatalmasabb ipar áll a kisiparral szemben, egészen más szellem honosodott meg. Csak egy kis részletére mutatok rá ennek, hogy lássák, uraim, hogyan gondolkoznak ott, ahol az iparosság érdeke az államhatalomnak szívében fekszik, ahol a törvényhozás nem mindig csak politikával és ismét politikával, hanem gazdasági kérdésekkel és a támogatásra szorult kisembernek érdekeivel is komolyan foglalkozik. A porosz képviselőházban múlt évi július 24-én elhangzott egy jelentés, mely a hadseregszállításokra vonatkozik s amely „ein hochanzuschlagender Erfolg“-nak nevezi a háboruban azt, hogy a kisipart komolyan részeltethette megrendelésekben és a kisipar teljesítette a hozzá fűzött várakozásokat.

Ezzel szemben, tisztelt uraim, nekünk azt kellett tapasztalnunk, hogy a budapesti szabóipari szövetkezet olcsóbb ajánlatai mellőztettek, drágább ajánlatokkal szemben, melyeket nem szakmabeli iparosok tettek és a szabóipari szövetkezet magasabb egységárakat kapott a vállalkozóktól másod- és harmadkézből vett megrendelésekért, mint amennyit maga közvetlen szállítás fejében ajánlott.

Oly jejenység ez, tisztelt uraim, amely mellett észrevétel nélkül elhaladni nem lehet, ennek következményeit le kell vonnunk a jövőre nézve egész ipari fejlődésünk szempontjából, mely azt követeli, hogy míg a nagyipar természetesen fejlődik és fejleszteni kell országos közgazdasági érdekből, addig szociális, nemzeti és gazdasági szempontból a kisipart fenn kell tartanunk, a kisipart erősíteni kell, a kisiparosokban a pol-

gári elemet, a városi elemet kell tömöríteni. Ezt követeli a komoly gazdasági és szociális politika, ez állami kötelesség! (Ugy van! Lelkes éljenzés!)

Tisztelt Uraim! Hogy jellemezzem az egész helyzetet visszafelé és hogy beigazoljam, mily méltánytalan volt az a mellőzés, melyben a szabókisipar részesült, utalok arra, hogy a budapesti szabóipari szövetkezet a különben eddig másod- és harmadkézből vett munkákat 1,632.000 koronáért tudott elvégezni és pedig úgy, hogy 421.314 ruhadarabot szállított be időközönként a hadügyi igazgatás raktáraiba, ahonnan egyetlenegy darab sem utasított vissza és javításra is mindössze nem egészen negyed százalékka került. Oly fényes bizonyítéka ez a budapesti szabóipar teljesítő képességének, amely előtt tisztelettel kell meghajolni s amely méltóan párosul a porosz országgyűlésen tett ahhoz a jelentéshöz, mely szerint úgy kivitel, mint szállítási idő tekintetében a kisiparosság a hozzá fűzött várakozásoknak megfelel.

És ez a vállalkozás, tisztelt uraim, amely 940.000 korona munkabért tudott kifizetni szabókisiparosoknak, ez a vállalkozás, mely a másod- és harmadkézből vett munkák teljesíthetése érdekében 128 szabászt foglalkoztatott egyidejűleg, amely vállalkozás 427 szabókisiparosnak adott rendszeres munkát s amely amellet a maga rendszeres foglalkozási keretében még 450 000 koronáért végezteti a rendszeres közszállítási munkáját, vagyis rövid idő alatt 2 millió koronát meghaladó összegért végeztetett munkát kisiparosokkal, ez a vállalkozás hiába kopogtatott közvetlen megbízásért. Zárt ajtókra talált mindenütt, míg a nagyvállalatok, a szakmán kívül álló vállalatok, nem akarok részletekbe bocsátkozni, bőszegesen lettek ellátva munkával.

Valamivel javult, t. közgyűlés a helyzet a múlt év őszén, különösen a O. K. H. igazgatóságának fáradozása következtében, de hangsúlyoznom kell itt is azt a mostoha bánásmódot, melyben éppen a szövetkezet ügy, éppen a szervezete a kisiparosságnak, melyet kévtizeden át ápoltunk és fejleszteni igyekeztünk s amelyben világszerte a kisipar megmentésének egyik leghathatósabb eszközét látják, t. i. a szövetkezetek részesültek. Mert amikor a kisiparosság végre közvetlen rendelésekhez jutott, akkor is azt látjuk, hogy míg egyesek, kik a szakmán kívül állanak, 150 000—300.000 darab konfekcionálási megrendeléshez jutottak, addig az O. K. H. összes szabószövetkezetei együtt, köztük a budapesti is, mely a legnagyobb konfekciós vállalkozás, e nemben az egész országban s amely egymaga közel százezer korona rezsivel dolgozik, tehát oly nagy vállalattá tudott fejlődni, nem tudtak több darabhoz jutni, mint körülbelül egy 160—170 000 ruhadarabhoz.

Tisztelt közgyűlés! Azt hiszem, kötelesség e helyről és ez alkalommal ezeket a tényeket leszegezni, kötelesség rámutatni arra, hogy itt súlyos bajok történtek a magyar kisiparosság mellőzése tekintetében,

kötelesség reá mutatni arra, hogy hiba van a szervezetben és abból is, hogy a vidék foglalkoztatása mily nagy nehézségbe ütközik, láthatjuk, hogy teljesen el van hibázva az a szervezet, mely e tekintetben igénybe vétetett és alkalmaztatott, mert ahelyett, hogy egy nagy kisipari vállalatra alapították volna az egész vidék szervezését, esetleg az O. K. H. vezetésével, ahelyett t. uraim, szétagoltan, egyes kis vidéki pontokra adogattak ki munkákat s ezek a kis szabószervezetek, ad hoc alakulván, tanácstalanul állottak, mert nem rendelkeztek azzal a képességgel, hogy ezt a kis hasznot, ami kínálkozhatott volna nekik, teljesen kihasználhassák a maguk javára. És itt nem emlékezhetem meg elég dicsérettel arról a szövetkezetről, mely vidéki kisiparostársait kisegítette. Harmincnyolc vidéki ipartestületnek 100.000 garnitúrához beszerezte a kellékeket s ezzel őket istápolta. Háromszáz kisipari testületnek pedig több mint 30.000 darab ruhát kiszabott. Ime, t. uraim, itt szinte adva van a helyzet, hogy kellett volna és hogy lehetett volna megszervezni ezt az egész hadseregszállítást, úgy, hogy annak haszna igazán annak az ezernyi meg ezernyi önálló kis existenciának, kis szabóiparosnak jutott volna, akiknek ellenálló képességét a jövőre, a béke nagy nehézségeinek dejére, megerősítettük volna.

Hogy pedig, t. uraim a követett eljárás még szociális szempontból sem válhatott be, legyen szabad utalnom arra, hogy a szabóipari szövetkezet a másod- és harmadkézből nyert munkák után mindenütt magasabb munkabéretet fizetett, mint az állami műhely.

A kezemben van, t. uraim, a részletes kimutatója annak, milyen munkadíjakat fizetett ki az állami és a szövetkezeti vállalkozás. Nem fogom részletezni ezeket az eltéréseket, melyek kivétel nélkül minden egyes ruhadarab konfekcionálásánál — hangsúlyozom, kivétel nélkül — az állami műhely munkabér fizetésének rovására szolgál. Kivétel nélkül minden munkadarabnál magasabb munkabért tudott fizetni a szövetkezet másod és harmadkézből vállalt munkánál, mint az állam közvetlenül. Már most kérdelem, t. uraim, hol van itt az állami rezon? Hol van itt a szociális szempont? Hol van itt a gazdasági szempont, mikor az állam kevesebbet fizet közvetlenül s mikor egy kisiparos vállalkozás másod- és harmadkézből többet fizet, mint a nagy vállalkozó az államtól közvetlenül nyert rendelésénél?!

Nem kívánok most észrevételt fűzni ezekhez a jelenségekhez, mert nem ez a helye és ideje annak, t. uraim. De meg lesz ennek helye és módja másutt, ahol teljesíteni fogom azt a kötelességet, (Éljenzés) amit a kisiparossággal szemben vállaltam. Itt kizárólag arra szoritkozom, hogy a jelenségeket leszegezzem, a tényeket megállapítsam, de a belőlük levonható követkekvenciákat majd másutt vonom le.

Még csak két körülményre óhajtanék, t. közgyű

lés, itt utalni, hogy a mi szövetkezetünk működését a maga egész keretében jellemezhessem. Az egyike ezeknek, hogy rámutassak arra a másirányú szociális tevékenységre, amit a szövetkezet kifejtett akkor, amikor nem ragaszkodott ahhoz, hogy csak a tagjait látja el munkával, akiknek egy része különben is bevonult, hanem a szövetkezeten kívül álló szabókat és ezenkívül 127 bevonult katona családját, akiknek a múlt évben tekintélyes munkabért tudott kifizetni. A másik dolog, amire rá kívánok mutatni, hogy a szövetkezet kiveszi a maga részét a rokkantak foglalkoztatásából is, amennyiben a rokkantiskoláknak szabóműhelyeit ellátja munkával, a tanításhoz szükséges anyaggal és utmutatásokkal, vagyis a szociális tevékenységnek ezen a téren is becsülettel veszi ki a maga részét a kisiparosság. Kisipari szövetkezet Magyarországon még eddig nem tudott ilyen eredményt produkálni. És üdvözlöm Önöket ez eredmény alkalmából, üdvözlöm Önöket kisiparosokat, végzett munkájuk alkalmából s arra kérem, hogy a nehézségek dacára is, bizva hadbanálló testvéreink és fiaink feltétlen győzelmében, bizva igazságos ügyünk diadalában, folytassa munkájukat továbbra is! A gazdasági harcot végig kell küzdenünk és miként hőseink a harctéren kivívják a katonai győzelmet, úgy nekünk gazdaságilag is győznünk kell. (Hosszas és lelkes éljenzés és taps.)

A napirend első tárgya, t. uraim, a múlt évi üzleteredményről és zárszámadásról szóló jelentés. Mint-hogy hozzászólásra senki sem jelentkezett, a mérleget és a jelentést elfogadottnak nyilvánítom. Kérem a felügyelő bizottság jelentését.

Fischer F. Lajos: A kijelölő bizottság nevében felkérem a közgyűlést, hogy egyhangulag válasszuk meg az igazgatóság és a bizottság eddigi tagjait.

Schlesinger Sándor: Javasolja, hogy a közgyűlés a szövetkezet elnökségének, valamint az igazgatóságnak és a vezetőség minden egyes tagjának, így a tisztviselői karának is, hálás köszönetet mondjon azért a nagy munkáért, amit végeztek.

Szterényi József elnök: Az indítvány az, hogy közfelkiáltással történjék a választás. Méltóztatnak hozzájárulni? (Igen!)

Dr. Hirsch Teofil: (Felolvassa a jelölést.)

Szterényi József elnök: A bizottság tehát az egész múlt évi névsort hozza javaslatba. Ennélfogva kimondom határozatképen, hogy az ügyész ur által felolvasott névsor szerint két tag az igazgatóságba, a többi pedig a bíráló bizottságba megválasztatott.

Indítvány nem érkezett be. Ullmann Jákó tagtárs ur kért szót.

Ullmann Jákó. Ismerteti a szövetkezet elmúlt évben kifejtett működését. Ismerteti, hogy Tisza István miniszterelnök érdeme, hogy Magyarországon a kisiparosok 650.000 garniturában közvetlen munkához jutottak. Beszámol az üzem statisztikájáról a szövetkezet teljesítő képességéről.

Szterényi József elnök: Igen tisztelt közgyűlés! Megnyitó beszédemben leszegeztem tényeket, melyeket kötelességem volt e helyről megállapítani. De amiként nem vontam le azok konzekvenciáit, úgy méltóztassék megengedni, hogy az előttem felszólalt tisztelt szövetkezeti tag ur által levont konzekvenciákra is csak ezt a megjegyzést tegyem.

Amidőn ezt kötelességszerűen megállapítom, t. uraim, szükségesnek tartom hangsúlyozni, a magam részéről, aki nem tartozom politikailag annak a kormánynak táborába, melyről oly súlyos kritikát méltóztatott gyakorolni, hogy nem volt tudomásom róla és t. Ullmann tagtárs ur szavaiból vettem csak tudomást róla, hogy azt a kis közvetlen rendelőt is, ami a szövetkezetnek jutott, annak az összegnek keretében, ami Magyarország kisiparossága számára a adatott, Tisza István gróf miniszterelnök eszközölte ki, mert ha tudtam volna róla, tisztelt uraim, úgy azt bevezető szavaiban külön hangsúlyoztam volna, éppen úgy, mint ahogy szükségesnek tartom most utólag megállapítani és kérni a szövetkezeti közgyűlést, hogy ezt jegyzőkönyvileg is állapítsa meg. Az igazságnak tartozunk azzal, mert ha szóvá tesszük a kisiparosság mellőzését, nem szabad mellőznünk annak elismerését, ha viszont valaki jót tett a kisiparossággal, annak ezt a jótétét meg kell köszönni és hálásaknak kell lenni érte. Ugyanez a köszönet illeti meg a hadügyminiszter ur őexcellenciáját, Krobotin bárót is, akiknek a kisiparosság iránti jóindulatáról személyesen volt alkalmam meggyőződni. A hadügyminiszter ur nem ismer különbséget Ausztria és Magyarország iparossága között, hanem szigorúan az ő közjogi állásához méltóan és kötelességszerűen azzal a jóindulattal viseltetik iránta, amit én hivataloskodásom idején nála mindig tapasztaltam és amit most is volt alkalmam tapasztalni. Ezt kötelességszerűleg kívánom megállapítani egy közbeszólás kapcsán, mely arra vonatkozott, mintha a hadügyminisztérium mellőzné a kisiparot.

Mielőtt bezárnám az ülést, Kövér igazgató ur kíván szólni.

Kövér Károly: Nagyméltóságú Elnök Ur! Igen tisztelt közgyűlés! Az O. K. H. nevében köszönöm azokat a szíves, megtisztelő szavakat, amiket Nagyméltóságod volt szíves hozzánk intézni. Egyszersmind van szerencsém Nagyméltóságodnak és a közgyűlésnek tudomására hozni, hogy a vezérigazgató ur öméltóságának határozott szándéka volt a mai közgyűlésen megjelenni, de halaszthatatlan teendők folytán el kellett utaznia. Megbizást nyertem azonban tőle, hogy az ő üdvözlését adjam át a közgyűlésnek. (Lelkes éljenzés.)

Szterényi József elnök: Tisztelt közgyűlés! Mi már bevezetőleg kértük az igazgató urat, hogy a vezérigazgató urnak tolmácsolja üdvözlésünket. Az ő üdvözlését nagyon köszönjük.

Miután több tárgyunk nincs, a közgyűlést ezenel berekesztem.

Gyáros és kisiparosok.

A háboru sok furcsasága mellett érdekes és értékes dolgokat is termelt. Ki nem emlékszik a háboru első évének augusztus és szeptemberi „melg” napokra? Egyszeriben megállott minden ami gazdasági gépezetnek volt nevezhető. Megkezdődtek a hadiszállítások körüli tülekedések szomorú napjai. E tülekedésben a becsületes munka emberei a kisiparosok természetesen hátra vonultak. Nagyon hátra, oly hátra, hogy az illetékes körök végül már észre sem vették, hogy a világon is vannak. Így lett a magyar kisipari tár-

sadalom a háborus gondok és terhek fő igavonója. Kenyér és kereset nélkül maradt. Bizalmatlanok voltak irányában s nem hittek teljesítőképeségében. Ekkor történt az az érdekes eset, hogy gyáros és kisiparos találkoztak egymással. Találkoztak pedig a kölcsönös megértés mezején. A gyáros, aki született ellensége a kisipari formációknak, ezuttal megtalálta azt az utat, amely mintha valami kibontakozás félét rejtene magában. A gyáros, aki minden kisipari formációt elnyomó nagy üzemével felismerte a kisipar termelő képességét, megállapította megbízhatóságát, e ténykedésével mintegy rácáfolt az „illetékes” körökre, kiknek pedig hivatás szerűen kötelességük lett volna a háborus időkben a kisipar pártolása s épen ennek az ellenkezőjét cselekedték. A gyáros tehát előlegezte azt a bizalmat, amit hivatásos és illetékes helyen formatikusan elzártak a kisiparosok előtt. Vajjon nem a jövő egészségesebb gazdasági kialakulásának megcsillanása-e a gyárosnak eme cselekedete?

Minden egyébtől eltekintve, mi nem óhajtjuk most a kisipar és nagyipar kézfogójának apológiáját meg-

ünnepelni s tömjénezni bár dicséretre méltó, mindamellett mégis reális alapon nyugvó frigy frigyeseinek. Azonban az eset komoly és értékes oldalát tekintvén ki kell emelnünk *Dr. Buday-Goldberger Leo*, a *Goldberger S. és Fiai* kartonnyomó gyár vezérigazgatójának markáns és értékes személyét. Ő benne a gyárosban oly gazdasági gondolatok fogamzottak meg, amelyek — ismétljük — alkalmasak a kisiparosok és gyáriparosok eddigi meddő és káros küzdelmének a jövőben egészen más irányt adni, amelyből mindkét fél hasznát láthatja.

A hadsereg szállítások ügyében mint ismeretes a *Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő Szövetkezete* hiába igyekezett közvetlen megrendelésekhez jutni. Eleinte mindenütt süket fülek és zárt ajtók akadályozták meg érvényesülésüket. A munka hiánya már-már a leg-súlyosabb gondokat tolta felszínre, amikor dr. Buday-Goldberger Leo figyelme a szabóiparosok felé irányult s amit állam és kormány nem mert megtenni, azt ő a gyáros üzleti éleslátásával elintézte. Nagy megrendeléseiből rövid időközönként a következő munkatömeget juttatta a *Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő Szövetkezete*nek: 20.000 köpenybélést, 150.000

köpenyt, 41.000 strukszubonyt, 41.000 struksnadrágot, 25.000 fogolyköpenyt, 15.000 vászonzubonyt és 15.000 vászonnadrágot, azaz összesen 370.000 egyenruha darabot. Most midőn a kisiparosok e tekintélyes munkával elkészültek ide iktatjuk *Dr. Buday-Goldberger Leo* arcképét, ama gyárosét, aki eminens gazdasági érzékével mintha megoldotta volna a kisipar és nagyipar együtt való működésének nagy problémáját.

SZEMLE.

Felolvasás.

A Szabómesterek Országos Szövetségében május hó 15-én este *Gorecky István* szabóiparos a „divatról“ tartott felolvasást, melyen *dr. Vita Emil* tanácsnok, *Gorecky Leó* IV-ik kerületi előjáró, *dr. Soltész Adolf* az Orsz. Iparegyesület h. igazgatója és *Vikár Géla* lapunk főmunkatársa is részt vettek, a nagy számban megjelent szabóiparosokon kívül.

A közel egy óráig tartó felolvasás mindvégig leköltötte a hallgatóság figyelmét. Büszkeséggel állapítjuk meg, hogy egy szabóiparos, ki egész életében a szabás és varrás mesterségét üzte és üzi; előadásában a praktikus szakértelem mellett oly tudományos készültséggel tárgyalta a kérdést, a mely a műveltség igen szép fokát mutatta.

Hallgatósága tapsal jutalmazta az előadást és *Gyárfás Gyula* elnök pedig köszönetét fejezte ki.

A negyedik hadikölcsön.

A hatalmas küzdelem, amelyet fiaink vérük áldozásával hazánk oltalmára vivnek, már oly mértékben megbénította ellenségeink erejét, hogy még csak egy utolsó nagy erőfeszítésre van szükségünk, hogy a végső győzelmet elérhessük. Az áldozatkészségben eddig is a kisemberek voltak a legodaadóbbak. Mutassuk meg most is, hogy kikre számíthat a nemzet leginkább. Áldozzuk fel filléreinket a haza oltárán. Mellesleg ez az áldozat magunknak is hasznára válik, amennyiben megtakarított filléreink biztos és szép hasznot hajtanak. Jegyezzünk tehát mindannyian a negyedik hadikölcsönre. Mutassa meg a kisiparosság, hogy hazájának ő olyan támasza, amelyben a jövőben és jelenben is számolni kell.

Katonai felmentések ismételt kérelmezése.

Ismételten előfordult, hogy kereskedelmi és ipari vállalatok alkalmazottaik felmentését célzó kérelmüket tömegesen megismétlik akkor is, ha a kérvény már egyizben elutasított. A kérelmek ily megismétlése saját maguknak, az érdekeltség különböző képviselőinek, ugyszintén az egyes véleményező szerveknek legtöbbször felesleges munkát és fáradtságot okoz, a minisztériumban pedig kezelési nehézséget támaszt anélkül, hogy a folyamodók célt érnének, miután az egyizben már elbírált kérelmek, amennyiben időközben valamely döntő jelentőségű újabb körülmény fel nem merül, természetesen ismét elutasítatnak. A »Magyar Gyáripar« információja szerint az ilyen újabb benyújtott kérvényeket a minisztérium ezentul érdemleges tárgyalás nélkül irattárba helyezi és csupán oly egészen kivételes esetekben lesz hajlandó a már egyizben el-

utasított kérelmet újabb megfontolás tárgyává tenni, ha időközben a kérelem elutasítása óta valamely — a folyamodó ipari vállalat fenntartása szempontjából — elhatározó jelentőségű fordulat állt be (pl. haláleset), amely természetesen a kérvény előző tárgyalásánál még figyelembe vehető nem volt, vagy pedig a felmentés másodizben oly döntő jelentőségű körülmény alapján kérelmeztek, amelyet folyamodó elsőizben bejelenteni elmulasztott. A folyamodók ily körülmény felmerülése esetén is csak akkor számíthatnak a kérelem esetleges újabb tárgyalására, ha az ügy újrafelvételének indokául szolgáló körülmény az illetékes tényezők által megfelelően és nyomatékkal igazoltatik és az ügy pártoló véleménynyel terjesztetik fel.

A Pamutipari Központ rt. megalakulása.

A kényszerfelajánlási rendelet anyagi keresztülvitelére hivatott Pamutipari Központ rt. megalakulása legközelebb fog végbemenni. A részvénytőke 2 millió K lesz, melyből 30 százalék lesz befizetve s amely ugy látszik, erősen tul lesz jegyezve. Ennek következtében alighanem a részvényállomány arányos felosztásának szükségessége fog fenforogni, amely, tekintettel arra, hogy a részvénytársaság az egész érdekeltség érdekeit van hivatva kifejezésre juttatni, ugy fog megtörténni, hogy a részvények egynegyede a fonók, egynegyede a szövők, egynegyede a kartonnyomók, kötőszövők és kikészítők és egynegyede a kereskedők és konfekcionálók kezei közé fog jutni.

Textilipari rendelések.

A hadvezetőség nagyobb mennyiségű homokzsákot rendelt 98 f-es (elég nyomott) áron. A Goldberger Sámuel és Fiai rt. 300.000 drb, a Kispesti textilgyár rt. 200.000 drb homokzsákra kaptak rendelést. Ismeretes dolog, hogy nagyobb mennyiségű hátizsákrendelések történtek. Min. hogy a megállapított egységár, 8 K 50 f, tulajacsonynak mutatkozott, a megbízott cégek legnagyobb része kénytelen volt a szállításról lemondani. A nyári egyenruhákban való megbízások kiadása tovább folyik, tekintettel arra, hogy a megbízást kapott és a szállítást a túl rövid szállítási határidő miatt visszautasító cégeket mindig ujakkal és ujakkal kell helyettesíteni. Legutóbb a Drucker Mór és Fia, a Glücksthal Gyula és a Berényi és Frankl cégek kaptak megbízást 26 és 27 K közötti árban.

A konfekciómunka kiosztása.

A szabókisiparosság körében az a kívánság merült fel, hogy a kereskedelmi minisztérium részéről szétosztásra kerülő egyenruha-konfekciómunka szétosztása ezentul bizottságilag történjék, s a szétosztást végző bizottságban a kamarák, va amint más érdekképviselők útján megfelelő képviselőket nyerjen az érdekelt szabókisiparosság is.

A posztóbeszerzés új módja.

Az egyenruhák szállítására megbízáshoz jutó cégek egyik legnagyobb gondja a szükséges posztó beszerzése. Ujabban a posztógyárosok arra szorítják rá a náluk vásárolni akaró szállítókat, hogy azokat a gyapju beszerzésére bírják rá. A szállítók sok nehézség árán, többnyire a semleges külföldről, gyapjut vásárolnak, s a posztógyárosoknál vásárolt posztó árát gyapju szállítással fizetik ki. Ime így eleveníti fel a háboru a huszadik században a cserekereskedelmet.

Természetesen, kivétel nélkül, osztrák posztógyárosokkal csinálható csak meg ez az üzlet, mert a magyar posztógyárosok teljes gyártási képességüket közvetlenül a hadvezetőségnek, illetve a konzorciumoknak kötötték le.

Kézivásárlás.

A budapesti 2. számú katonai ruhatár a budapesti Freudiger Mózes és fiai cégnél 300 darab borbélynak való lehuzó követ és 300 darab vászonollót rendelt.

A porosz hadügyminisztérium és az őszi divat.

A „Verband Westmark der deutschvölkerischen Partei“ nevű német szövetség, mint a Confectionär írja, a 7. hadtest Münsterben állomásozó parancsnokságához memorandumot intézett, amelyben a mai divat ellen foglalt állást és kéri a hadtestparancsnokot, hogy tegyen megfelelő rendelkezéseket a női divat mai bolondságainak elfojtására. A münsteri hadtestparancsnokság felterjesztette a memorandumot a porosz hadügyminisztériumhoz és kísérő irásban felhívta a minisztérium figyelmét arra, hogy üdvös volna az egész német birodalomra vonatkozó egységes intézkedéseket tenni a divat túlhajtásai ellen. A német szövetség a minap kapta meg a 7. hadtest parancsnokságának válaszát, amely a többi közt tudomására hozza a szövetségnek, hogy „a porosz hadügyminisztérium értesítése szerint már gondoskodás történt, hogy az őszi és téli divat más irányt vegyen.“

Használt egyenruhák.

A hadügyminisztérium nagyobb mennyiségű, a harctérről visszaérkezett viselt egyenruhát szándékozik eladni és a magyar gyárakhoz fordult azzal a kérdéssel, vajjon ezen anyagnak kvóta szerint a magyar gyárakra eső részét hajlandók e átvenni. Egyelőre egymillió kg. ilyen hulladék eladása van tervbe véve és ebből 300.000 kilogramm esnék a magyar gyárakra. Az ár 2¹/₂—2¹/₄ korona kilogrammonkint. A szóbanforgó anyag kitűnő, mert még a régi háboru előtti egyenruhából való és feldolgozásra kiválóan alkalmas. A magyar gyárak már közölték a minisztériummal együttes beadványban, hogy a hadügyminisztérium részéről eladásra kerülő egy millió kilogramm használt egyenruha hulladékból a magyar gyárakra kvóta szerint eső részt átveszik és pedig oly módon, hogy ezen mennyiségből 100.000 kilogrammot a takarógyárak, 10—10.000 kilogrammot a Tiberghien- és Rionard-cégek, a fennmaradó 180.000 kilogrammot pedig a

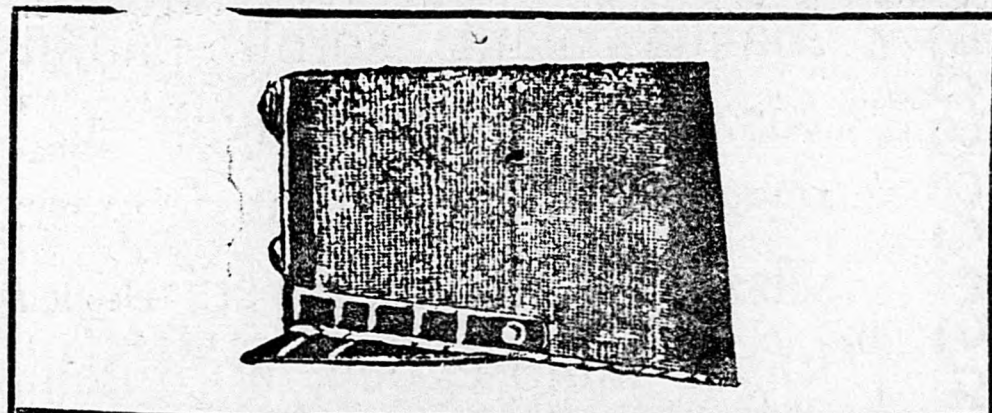
Nemzeti Egyesült Textilművek Rt. és érdektársai vesznek át. A hulladék kezeléseért kilogrammonkint 4¹/₂ fillér járulék fog felszámíttatni s az élénk (vörös) színű hulladék elsősorban a takarógyárak részére fog kiosztatni.

Eladó szabóüzlet. A napokban elhunyt *Varga Ignác* szabómester üzlete teljes berendezéssel és anyaggal együtt, szabadkézből eladó. Az üzlet megtekinthető az Eskü-uti Királyi bérházban *Varga és Horváth* cég alatt. Bővebb felvilágosítást az elhunyt özvegye nyújt.

Weisz H. Ármin, a fővárosban előnyösen ismert első rangú szabókellék üzletének mai számunkban megjelenő hirdetésait ajánljuk vásári- és raktári szabókisiparos szaktársaink figyelmébe mint olyan beszerzési forrást, ahol mindenféle kelléket jutányosan beszerezhetnek.

KELLNER M. és TÁRSA
 Telefon 98—42. GÉPDOBOZGYÁRA Telefon 98—42.
 BUDAPEST, VII. KER., ALPÁR-UTCA 7. SZÁM.

Készli mindenféle csomagoló, lényegzési és adjusztáló dobozokat.	Különlegesség összeíróhatatlan raktári dobozok és szabadalmazott postadobozok.
--	--

HARTMANN SÁMUEL és FIA
 EGYENSAPKA ÉS CSAKO-KÉSZÍTŐK
 Budapest, VII., Károly-körut 9.
 Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabóiparosok Hírel- és Term. Szöv. szerződéses szállítói

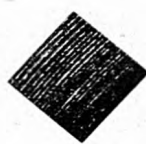
Készli mindennemű egysapkát és csakót a csász. és kir. hadsereg minden nembeli tisztjének és legénységének. Továbbá ajánlja saját készítményű vasuti, postai, pénzügyorségi, tűzoltói, rendőri, fővényszéki szolgálta és mindennemű libéria sapkát. TELEFON 124-89.

BEAMT A. FIAI

PAMUTSZÖVET ÉS VÁSZONSZÖVŐDE

WIEN,

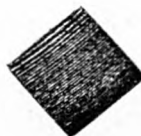
I., SCHOTTENRING No. 31.

TELEFON 18244

Ajánlja alant sorolt pamutszövet és vászonáru gyártmányait u. m. bélés-vásznat, béléscalikot, köpert, keményvásznat katonai egyenruhákhoz az előírt minőségben, kordinelli, kanavász, elastique stb. Valamint a finomszabósághoz és konfekcióhoz szükséges árut.

Hadsereg részére közvetlen és közvetve állandóan szállítunk

TELEFON 18244

Ekker, Pártos és Társa

Budapest, VI., Deák-tér 6. Anker palota

Telefon-szám 39—71. Telefon-szám 39—71.

**Katona, egyenruházati
és libéria-posztók
gyári raktára.**

KOVÁCSÉVICS MILENKÓ

Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 3
és Városház-utca 6 (az udvarban).

TELEFON-SZÁM 118—03.

Mindennemű bélésárak és szabókellékek elis-
merten legdusabb gyári raktára.

Tisztelt vevőim jóakaró figyelmét felhívom azon körülményre, hogy helyiséget a beállott viszonyokkal lépést tartva bővítettem, cikkeimhez teljes szabó-berendezéseket és szabó-felszerelési árukat is hozzávettem. A rendelkezésemre álló elsőrendű bevásárlási források reám nézve lehetővé teszik, hogy

gáz- és kokszfűtési szabókályhákat, vasalókat, vasalópárnákat, klappni fát, hokkerlit, ujjafát, panklit, próbababát, különleges rendkívüli celszerű ruhatartókat és minden más szabó-felszerelési cikket a legnagyobb választékban t. vevőim kényelmére készen tarthassak és az árak tekintetében a céget illetve általánosan ismert előnyöket nyújthassam.

WEISZ H. ÁRMIN

BUDAPEST, VIII., TELEKY-TÉR 9 SZ. Telefon József 10—02

Fiók üzlet: VII., Károly-körút 9. (Ledermann ház). Telefon 166—86.

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza. mindenféle, a szabó-szakmához szükséges kellék alsószálak, cernák, selmek, gomb- és bélésárak nagy áruház

Késműves és köszörüs

LAUBER L. BUDAPEST

VII. Király-utca 1. szám.

Késes és köszörüs tüzletnek régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok

OLLÓKAT ÉS BERETVÁKAT.

Angol és amerikai ollókban dus választék, melyet a szabómester uraknak becses figyelmükbe ajánlom és ezen kívül különösen figyelmükbe ajánlom tisztelt vevőimnek a vastag (sok) vágáshoz való fogas ollóimat.

Nehéz szabász ollók

	11	12	13	14	coll hosszu
	11.—	14.—	17.—	20.—	korona
angol	14.—	18.—	22.—	28.—	korona

Kézi ollók

	7	8	9	10	11	12	cm hosszu
	2.20	3.—	4.—	5.—	6.40	8.—	korona

Csak VII. Király-utca 1. Anker-közzel szemben.

BOHRER FEIVEL

BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulladékokat a legmagasabb árban vásárolok — Egy levelező-lap
= hívása után házhoz jövök. =

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103—74.

KRANZTHOR & ROTH

Tulajdonos LUDWIG KRANZTHOR

Minden fajta és egy-
színü gyapjuszöve-
tek-, bélésárúk és
szabókellékek gyári
raktára.

Mellénykülönlegességek.

**A szabóiparosok
nagybani bevásárlá-
forrása!**

TELEFON
19376.

WIEN

TELEFON
19376.

I. KHOLMESSERGAASSE No. 4.

KRAUSZ ADOLF POSZTÓÁRUHÁZA BUDAPEST

Telefon 116-77.

az V., ERZSÉBET-TÉR 3. és JÓZSEF-TÉR 10. sz. alatt levő összes földszinti, emeleti és sutterain helyiségekben. Honi és külföldi gyapju szövetek és szabókellékek nagy raktára. Igen jutányos szabott árak. — Dus választéku mintagyűjtemény csakis szabóiparosoknak

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárúk és varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

Alapított 1885. 60 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet.

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 38.

■ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. ■

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartatnak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A főfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szűkeghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papi egyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

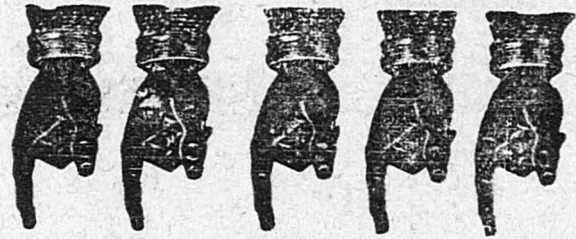
Megnyilt Budapest legolcsóbb

gomb- és varró-kellékek áruháza.

WEISZ H. ÁRMIN

Budapest, VII. Károly-körut 13. sz. az udvarban. (Ledermann-udvar).

Telefon 166—86.

Mindenféle gomb, csatt, kapocs és az összes varrókellékek gyári áron kaphatók

nagyban és kicsinyben

Fióktelep: VIII., Teleky-tér 9. Telefon József 10-02

SZEGŐ ÉS BLUM

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5.

TELEFON 35-85.

Bel- és külföldi gyapjuszövetek gyári raktára.

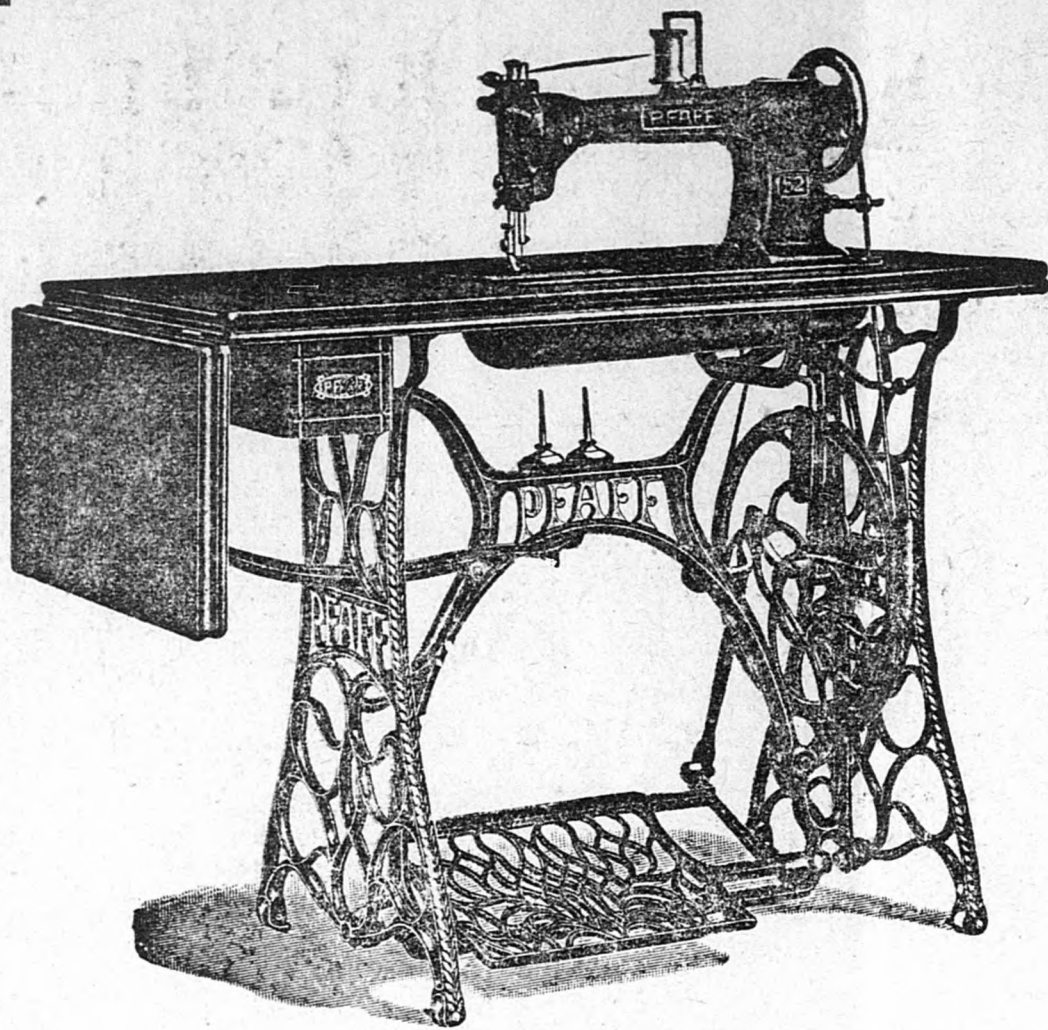
Mintagyűjteményünket t. úri szabó uraknak készséggel küldünk.

TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-körut 13.

Posztó és bélésáru raktár nagyban és kicsinyben.

Alapított 1880.

Pfaff

52-es varró-
gép szabó-
iparosok
számára.

Leggyorsabb és legkönnyebb járásu!
Felülmúlhatlan tartósságu!
Leggyorsabb varrás mellett is a leg-
szilárdabban áll!

Leg... szabó műhelyben használatban.
Mindenütt legjobbnak elismerve.

Erőüzem berendezések és felszerelések.
Teljesen önműködő gomblyukvarrógépek.

Herbster Károly

varrógép nagyraktára

Budapest, VII., Károly-körút 9. sz.

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

ALAPITTA-
TOTT 1850

SEMLER J.

ALAPITTA-
TOTT 1850

Osztrák császári
és magyar királyi
udvari szállító

POSZTÓ ÉS ANGOL DIVATKELMÉK RAKTÁRAI
BUDAPEST, BÉCSI- ÉS DEÁK FERENC-U. SARKÁN

LONDON, 7. UPPER JAMES STREET

Minták készséggel
küldetnek.

Detail osztályom kibővítése folytán azon előnyös
helyzetben vagyok, hogy az eddig ismert nagy
választéku **eredeti angol uri divatszövet-raktáram**

legkiválóbb idényujdonságait hatványozott mértékben
birom t. vevőimnek bemutatni.

Minták készséggel
küldetnek.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, bélésárak legolesőbb
bevásárlási forrása

 Bohrer Jakab
VIII., ker., Népszínház-utca 57.
Megrendeléseket hához szállítom.